

Jednotný výklad povinností vyplývajúcich z nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov zasielaných poskytovateľom platobných služieb príjemcu

Dôvody vypracovania jednotného výkladu

1. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 o údajoch o príkazcovi sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov zasielaných poskytovateľom platobných služieb príjemcu, ktoré vstúpilo do platnosti 1. januára 2007, upravuje implementáciu Špeciálneho odporúčania č. VII vydaného Finančnou akčnou skupinou (Financial Action Task Force) (ďalej len FATF) v rámci Európskej únie. Ako vyplýva z Nariadenia, je potrebné, aby poskytovatelia platobných služieb (ďalej len PPS) (ako banky a inštitúcie realizujúce telegrafické prevody) zasielali kompletne informácie o príkazcoch prevodov finančných prostriedkov realizovaných elektronickou cestou a taktiež, aby preverovali informácie sprevádzajúce prichádzajúce platby. Účelom Nariadenia je zjednodušiť kompetentným orgánom zisťovanie a sledovanie tokov a pohybov finančných prostriedkov v prípadoch, v ktorých kompetentné orgány považujú toto zisťovanie a sledovanie za potrebné.

2. Popri širších kompetenciách orgánov EÚ a právnych predpisoch jednotlivých štátov, ktorých cieľom je boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu, Nariadenie ustanovuje napríklad možnosť nariadiť finančným inštitúciám dodržiavanie sankcií uvalených Organizáciou spojených národov, Európskou úniou či jednotlivými štátmi, vykonávať kontroly povinnej starostlivosti o zákazníkov pri otváranií účtov (due diligence), nepretržite monitorovať správanie sa zákazníkov a informovať kompetentné orgány o podozrivých prípadoch, kde by bolo možné odhaliť trestnú činnosť prípadne aktivity teroristov.

3. Podporná pracovná skupina pre boj proti praniu špinavých peňazí (Anti Money Laundering Task Force) (AMLTF) považuje Nariadenie za dôležitý prvok tohto širšie nastaveného režimu. Napríklad, keď banka kontroluje prichádzajúce platby, môže zistiť, že informácie o príkazcoch chýbajú prípadne nie sú kompletne, čo by malo byť jedným z dôvodov, ktorý prispeje k rozhodnutiu nahlásiť podozrivú transakciu kompetentným orgánom.

4. Do pozornosti AMLTF sa dostali skutočnosti, že sa objavili problémy súvisiace s povinnosťou zasielať informácie o príkazcoch prevodov finančných prostriedkov poskytovateľom platobných služieb príjemcov vyplývajúcou z Nariadenia. Okrem toho Výbor pre prevenciu prania špinavých peňazí a financovania terorizmu riadený Európskou komisiou zložený zo zástupcov všetkých Členských štátov požiadal AMLTF, aby sa zaoberala touto témou spoločne s účastníkmi trhu. Európska komisia tiež zabezpečila príslušné kontakty s orgánmi zaoberajúcimi sa záležitosťami týkajúcimi sa realizácie platieb. AMLTF preto analyzovala možný nesúlad medzi

Nariadením a povinnosťou zmraziť finančné prostriedky v dôsledku iných ustanovení.

4. Zámerom tohto dokumentu je poskytnúť jednotný výklad týkajúci sa otázok súvisiacich s riešením platieb, ktoré neobsahujú dostatočné informácie požadované na základe Nariadenia a ich detailnejšie rozpracovanie zo strany AMLTF podporované neformálnymi konzultáciami v rámci sektora, vrátane rezortného seminára, ktorý sa konal v januári 2008 a ktorého predmetom bola trojmesačná verejná diskusia spustená v apríli 2008 zahŕňajúca verejné prejednávanie uskutočnené 6. mája 2008.

5. Jednotný výklad je založený na súčasnom fungovaní systémov platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) a zúčtovania a vyrovnania obchodov. Jeho účelom je zabezpečiť rovnaké podmienky pre poskytovateľov platobných služieb v rámci Európy a napomáhať pri dosahovaní výsledovateľnosti prevodov. Cieľom tohto dokumentu je zohľadnenie súčasnej úrovne dodržiavania Špeciálneho odporúčania FATF č. VII mimo EÚ a skutočnosti, že poskytovanie služieb spojených s prevodmi finančných prostriedkov sa stáva celkom bežným a rozšíreným podnikaním. Príloha obsahuje opis niektorých existujúcich metód identifikovaných na základe našej spolupráce so sektorom finančných služieb. Tiež sú v nej načrtnuté niektoré postupy využívané v súčasnosti poskytovateľmi platobných služieb.

¹ Bod 6 Preambuly Nariadenia č. 1781/2006 - Úplné vystopovanie prevodov finančných prostriedkov môže byť obzvlášť dôležitým a hodnotným nástrojom na prevenciu, vyšetrovanie a odhaľovanie prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu. S cieľom zabezpečiť prenos údajov o príkazcovi počas celého platobného reťazca je preto vhodné stanoviť systém, ktorým sa uloží povinnosť poskytovateľom platobných služieb, aby prevody finančných prostriedkov sprevádzali presné a zmysluplné údaje o príkazcovi.

6. AMLTF bola ustanovená z iniciatívy CEBS, CESR a CEIOPS (- tromi výbormi tretej úrovne, 3L3) v druhej polovici roka 2006 za účelom prispieť k dohľadu nad bojom proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu so špecifickým zámerom súvisiacim s Treťou smernicou o boji proti praniu špinavých peňazí. AMLTF sa skladá z odborníkov zastupujúcich kompetentné orgány pôsobiace v rámci dohľadu nad poskytovateľmi platobných služieb v Európe.

7. AMLTF pripúšťa, že existujú i ďalšie kompetentné orgány majúce rovnakú pôsobnosť, ktoré v tejto skupine neboli zastúpené. AMLTF napriek tomu odporúča, aby sa tento dokument stal užitočným zdrojom i pre tieto orgány.

1. Úvod

1. Tento dokument má za cieľ poskytnúť jednotný výklad pre orgány dohľadu v rámci Európy týkajúci sa aplikácie Kapitoly III Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1781/2006 o údajoch o príkazcovi, ktoré sprevádzajú prevody finančných prostriedkov zasielaných poskytovateľom platobných služieb príjemcu (ďalej len „Nariadenie“).

2. Jednotný výklad vychádza zo súčasného fungovania systémov platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) a zúčtovania a vyrovnania obchodov a jeho zámerom je zabezpečiť rovnakú úroveň pre poskytovateľov platobných služieb (ďalej len PPS) v rámci Európy. Súčasný jednotný výklad berie do úvahy aktuálnu úroveň dodržiavania Špeciálneho odporúčania č. VII mimo EÚ a skutočnosť, že poskytovanie služieb spojených s prevodom finančných prostriedkov sa stáva celkom bežným a rozšíreným podnikaním.

3. Jednotný výklad by nemal byť vnímaný ako rozšírenie Nariadenia pridávajúce poskytovateľom platobných služieb ďalšie povinnosti, ale ako objasnenie požiadaviek stanovených Nariadením tak, aby poskytol PPS jednotné chápanie požiadaviek, ktoré sú na nich kladené zo strany orgánov dohľadu v súlade s Nariadením.

2. Jednotný výklad čl. 8 Nariadenia

4. Poskytovatelia platobných služieb zavedú efektívne postupy, ktorých cieľom bude zistiť, či v rámci systémov platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) alebo zúčtovania a vyrovnania obchodov sú informácie o príkazcoch podľa čl. 4 a 6 kompletne. Predpokladá sa, že PPS vykonávajú tieto povinnosti prostredníctvom uplatňovania oboch nasledovných faktorov.

5. Prvým je, v súlade s Nariadením, že PPS príjemcov sú povinní zistiť, či v rámci systémov platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) alebo zúčtovania a vyrovnania obchodov sú informácie o príkazcoch kompletne a to prostredníctvom využívania znakov alebo vstupných informácií prípustných v rámci všeobecných zásad platných pre daný systém platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) alebo zúčtovania a vyrovnania obchodov.

6. Tento prvý faktor vo všeobecnosti vychádza z jednoduchej aplikácie pravidiel posudzovania systémov platobného styku, služieb posielania správ (messaging system) alebo zúčtovania a vyrovnania obchodov a z toho či tieto pravidlá posudzovania dokážu zabrániť odoslaniu prípadne prijatiu finančných prostriedkov vtedy, ak ich prevod nie je sprevádzaný žiadnymi povinnými informáciami o príkazcovi.

7. Zistilo sa však, že štandardný filter je len sotva schopný posúdiť kompletnosť všetkých správ a že existujú prípady, kedy sú údaje o príkazcovi vyplnené nesprávne, prípadne sú nezmyselné, a platba prejde systémom.

8. Napriek tomu sú poskytovatelia platobných služieb podporovaní v aplikovaní filtrov používaných na odhalenie zjavne nezmyselných informácií, ako napríklad údajov, ktoré sú evidentne určené na zmarenie zámeru Špeciálneho odporúčania FATF č. VII a Nariadenia, založených na vlastných skúsenostiach tak, aby napomáhali PPS v posudzovaní, či im boli poskytnuté zmysluplná dáta, a ak zistia, že nie, potom sú PPS povinní odmietnuť takýto prevod alebo požiadať o príslušné informácie. PPS by sa mali snažiť aplikovať tento prvý faktor ešte v priebehu spracovania platby.

9. Druhým faktorom je, že ak PPS nezistia neúplnosť všetkých prevodov v čase ich spracovania, mali by, v súlade s čl. 8.1, vystaviť prichádzajúce platby príslušnej úrovni monitorovania, aby bolo možné odhaliť nekompletný prevod alebo také prevody, ktoré sú sprevádzané nezmyselnými informáciami, a to následným spracovaním vzoriek už realizovaných platieb tak, aby bolo možné detekovať nevyhovujúce platby. Takáto kontrola vzoriek by sa mohla intenzívnejšie zamerať na PPS príkazcov nesúcich so sebou vyššie riziko - predovšetkým tých PPS, ktorí už boli na základe takejto kontroly vzoriek identifikovaní ako PPS, ktorí nedodržiavajú požiadavku týkajúcu sa poskytovania relevantných informácií. Tým PPS, ktorí boli identifikovaní ako poskytovatelia pravidelne nedodržiavajúci danú požiadavku, by mala byť venovaná pri následnej kontrole vzoriek zvláštna pozornosť.

3. Jednotný výklad čl. 9, par. 1 a čl. 10 Nariadenia

10. Pri aplikovaní čl. 8 spolu s líniami navrhnutými vyššie by si mali PPS príjemcu povšimnúť neúplnosť/nezmyselnosť informácií sprevádzajúcich prevody v čase ich spracovania (alebo dokonca predtým), prípadne po ňom vtedy, ak vykonávajú následný monitoring.

11. Táto časť dokumentu zohľadňuje čl. 9 par. 1 a čl. 10. Čl. 10 sa týka najmä nahlasovacej povinnosti ustanovenej v Kapitole III Tretej smernice. Kapitola III Tretej smernice obsahuje články 22 a 24, ktoré sú dôležité predovšetkým pre aplikáciu čl. 9 par. 1. Tieto články sú zohľadnené v súčasných pokynoch. Tiež je potrebné poznamenať, že čl. 9 par. 1 Nariadenia odkazuje na Nariadenie č. 2580/2001 a č. 881/2002.

3.1 Poskytovateľ platobných služieb pri prijímaní platby zaregistruje jej nekompletnosť

12. Ak si PPS povšimne pri prijímaní platby jej nekompletnosť, mal by takýto prevod buď odmietnuť, alebo požiadať o kompletne informácie. Zatiaľ, čo žiada o poskytnutie kompletných údajov, môže buď vykonať prevod finančných prostriedkov, alebo zadržať finančné prostriedky dočasným odložením platby (ak je v súlade s vnútroštátnymi zákonmi dovolené zadržať finančné prostriedky, musí brať do úvahy akúkoľvek právnu zodpovednosť a povinnosti voči zákazníkovi).

3.1.1 Interná stratégia, postupy a metódy

13. Poskytovatelia platobných služieb by mali prijať stratégiu, ktorá stanoví ich postupy pri zistení nekompletného prevodu alebo zaregistrovaní nezmyselných informácií.

14. Okrem tých PPS, ktorí zvolili systematické odmietnutie takýchto prevodov, by sa mali PPS snažiť aplikovať kombináciu bodov 3.1.3 s 3.1.4 a/alebo 3.1.2. Bez toho, aby bolo dotknuté Nariadenie či akékoľvek iné relevantné zákony, ak boli prijaté, PPS by nemali zvyčajne systematicky realizovať všetky nekompletné prevody či prevody sprevádzané nezmyselnými informáciami.

15. PPS by si mali určiť kritériá, na ktorých budú založené interné postupy a metódy za účelom rozlíšiť prevody, ktoré vykonajú priamo, od tých, ktoré odložia a/alebo odmietnu zrealizovať. PPS by mali vypracovať návrh takýchto interných postupov a metód, pričom je potrebné, aby vzali do úvahy všetky relevantné povinnosti a záväzky. Tieto postupy a metódy by mali predovšetkým zmierňovať riziko nesúlady s legislatívou v prípade zadržania finančných prostriedkov alebo odmietnutia realizácie prevodu. Okrem toho PPS musia dodržiavať Nariadenie č. 2580/2001 a č. 881/2002 a akékoľvek ďalšie predpisy, ktoré sú povinní aplikovať v súlade s legislatívou platnou v ich krajine.

16. Stratégia, postupy a metódy by mali byť schválené na príslušnej hierarchickej úrovni a mali by byť pravidelne prehodnocované.

3.1.2 Poskytovateľ platobných služieb si zvolí odmietnutie realizácie prevodu (ak je to možné v súlade so zákonmi platnými v danom štáte)

17. V takomto prípade nie je PPS povinný žiadať o kompletne informácie. Pri odmietnutí realizácie prevodu sú PPS podnecovaní tomu, aby poskytli príkazcovi dôvod, na základe ktorého bol prevod zo strany PPS odmietnutý.

18. Napriek tomu musí PPS posúdiť nekompletnosť prevodu alebo nezmyselnosť informácií ako faktor pri hodnotení skutočnosti, či je transakcia súvisiaca s odmietnutým prevodom podozrivá a či je povinný nahlásiť túto skutočnosť finančnej spravodajskej jednotke (Financial Intelligence Unit) (ďalej len FIU). Posudzovanie podozrivého charakteru by malo byť vykonávané v súlade s existujúcimi Smernicami a požiadavkami.

19. V závislosti na kritériách rizík definovaných PPS v súlade s rizikovo orientovaným prístupom nekompletnosť/nezmyselnosť informácií môže a nemusí nutne viesť k vyhodnoteniu transakcie ako podozrivej. Ak transakcia prichádza z krajín patriacich do EHP, ktoré členské štáty EÚ považujú za rovnocenných partnerov dodržiavajúcich normy stanovené Smernicou 2005/60/ES, môže byť v súlade s touto skutočnosťou posudzovaná na základe rizikovo orientovaného prístupu. PPS by mali vykonať toto posudzovanie v súlade s príslušnými povinnosťami a záväzkami a ich internými postupmi, metódami a stratégiami.

3.1.3 Poskytovateľ platobných služieb si zvolí realizáciu prevodu

20. Vedomý si skutočnosti, že prevod je sprevádzaný nekompletnými či nezmyselnými informáciami, si PPS zvolí jeho realizáciu ešte pred tým, než požiadá PPS príkazcu o poskytnutie kompletných/zmyslupných údajov.

21. Po vykonaní prevodu je povinný požiadať PPS príkazcu o poskytnutie kompletných informácií.

Vyžiadanie kompletných informácií

1.

22. Čo sa týka tejto záležitosti, PPS by mal definovať kritériá, na základe výskytu ktorých požíada PPS príkazcu o poskytnutie kompletných informácií.

23. Okrem toho by mala byť stanovená maximálna lehota medzi prijatím platby a zaslaním žiadosti o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií, napríklad 7 pracovných dní.

24. V prípade, že poskytovateľ platobných služieb požiada o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií, mal by stanoviť primeraný časový rámec, napríklad 7 pracovných dní prípadne viac, na doručenie údajov z krajín mimo EHP a potom, ak si to vyžaduje úroveň rizika, posúdiť podozrivý charakter transakcie prípadne akejkoľvek príslušnej operácie. Ak neoddrží postačujúcu odpoveď na svoju žiadosť o poskytnutie ďalších údajov týkajúcich sa príslušného prevodu, mal by pristúpiť k ďalším krokom súvisiacim s riešením jeho žiadosti (prešetrenie).

Posúdenie podozrivého charakter prevodu

25. Tak, ako je uvedené v bode 3.1.2, poskytovatelia platobných služieb by mali vykonať posudzovanie podozrivého charakteru prevodu v súlade s príslušnými povinnosťami a záväzkami a ich internými postupmi, metódami a stratégiami. V závislosti na kritériách rizík definovaných PPS v súlade s rizikovo orientovaným prístupom, rizikový faktor vyplývajúci z nekompletných/nezmyselných informácií môže a nemusí odštartovať vnútorné nahlásenie transakcie osobe zodpovednej za prevenciu prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Anti Money-laundering Compliance Officer=AMLCO), aby posúdila jej podozrivý charakter.

26. Okrem toho je potrebné mať na pamäti, že bod 16 Preambuly Nariadenia uvádza, že zodpovednosť týkajúca sa poskytovania správnych a úplných údajov o príkazcovi by mala byť vždy na strane poskytovateľa platobných služieb príkazcu. Preto poskytovatelia platobných služieb príjemcov nemôžu byť zodpovední za nedostatočné informácie sprevádzajúce prevody, ktoré prijímajú, vrátane situácie, keď v dobrej viere vykonajú prevod bez kompletných informácií o príkazcovi, ktorý by nevykonali, ak by im boli poskytnuté úplné údaje.

Prešetrenie žiadosti o poskytnutie kompletných informácií

27. Poskytovateľ platobných služieb musí definovať stratégiu a stanoviť postupy a metódy, na základe ktorých bude možné vykonať následné kroky (prešetrenie) súvisiace s jeho žiadosťou o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií. PPS by mal byť schopný preukázať príslušnému orgánu dohľadu, že jeho stratégia, postupy a metódy sú dostačujúce na dosiahnutie jeho cieľov a že ich aplikácia je efektívna. PPS by mal viesť evidenciu svojich žiadostí, vrátane akýchkoľvek nedostačujúcich odpovedí, a sprístupniť ju kompetentným orgánom.

28. Napríklad, ak po vypršaní stanoveného časového limitu poskytovateľ platobných služieb príjemcu neobdrží dostačujúcu odpoveď na svoju žiadosť o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií, mal by poslať upomienku obsahujúcu opätovne určenú požadovanú lehotu, v rámci ktorej sa očakáva doručenie odpovede. PPS si môže stanoviť, v akých časových intervaloch bude realizovať ďalšie kroky súvisiace s prešetrením žiadostí, na ktoré nedostal odpoveď.

29. Upomienka by mala tiež obsahovať upozornenie, že poskytovateľ platobných služieb príkazcu sa v prípade, že dostačujúca odpoveď nebude zaslaná v rámci stanoveného termínu, stane v budúcnosti predmetom interného monitoringu sledujúceho vysoko rizikových PPS (porovnaj bod 2.2) a bude k nemu pristupované v súlade s podmienkami uvedenými v čl. 9 par. 2 Nariadenia č. 1781/2006. Alternatívou by mohlo byť, že PPS si môže zvoliť uvedenie týchto postupov a lehôt vo svojich Obchodných/zmluvných podmienkach.

3.1.4 Poskytovateľ platobných služieb si zvolí zadržanie finančných prostriedkov (ak je to možné v súlade so zákonmi platnými v danom štáte)

30. Bod 3.1.1 tohto dokumentu definuje, ako má poskytovateľ platobných služieb postupovať pri stanovovaní postupov v prípade zaregistrovania nekompletného prevodu alebo prevodu sprevádzaného nezmyselnými informáciami. V súlade s tým, čo je uvedené v danom bode, je potrebné zdôrazniť, že poskytovatelia platobných služieb môžu dočasne odložiť/pozastaviť vykonanie prevodu a zadržať finančné prostriedky, ak je to zlučiteľné s prípadne vyžadované právnym či regulačným rámcom, ktorému PPS podlieha. Bez ohľadu na odloženie/pozastavenie prevodu na základe možnosti požiadať o poskytnutie kompletných informácií definovanej v Nariadení č. 1781/2006 môže byť však niekedy nutné „zmraziť“ finančné prostriedky na dobu neurčitú v súlade s príslušnými opatreniami súvisiacimi so „zmrazením“ finančných prostriedkov a ekonomickými sankciami (ako napríklad tie, ktoré sú stanovené v Nariadení č. 2580/2001 a č. 881/2002) spolu s povinnosťou zdržať sa vykonania transakcií, ktoré sú nahlásené ako podozrivé (článok 24 par. 1 Smernice 2005/60/ES) a odložiť také transakcie, na ktoré upozornil kompetentný orgán (článok 24 par. 1 Smernice 2005/60/ES). Okrem toho je dôležité, aby pri zadržaní finančných prostriedkov alebo odmietnutí prevodu PPS predovšetkým znižovali riziko vyplývajúce z nedodržiavania legislatívy a právne riziko, vrátane rizika vyplývajúceho z porušenia ich zmluvných záväzkov.

31. Túto možnosť voľby je vhodné aplikovať predovšetkým vtedy, ak je to potrebné pre objasnenie situácie, a to interne prípadne v rámci databázy ostatných členov skupiny alebo FIU₂ za účelom potvrdenia alebo vyvrátenia podozrenia z prania špinavých peňazí.

32. V prípade, že si poskytovateľ platobných služieb vyberie možnosť zadržať finančné prostriedky, jeho prvým krokom by malo byť zaslanie žiadosti o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií.

Vyžiadanie kompletných informácií

33. Čo sa týka tejto záležitosti, poskytovateľ platobných služieb by mal definovať kritériá, na základe výskytu ktorých požiada PPS príkazcu o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií. Tieto postupy a metódy by mali zabezpečiť, aby PPS požiadal o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií každého PPS, ideálny termín je minimálne každých 7 pracovných dní (prípadne dlhší, ak sa jedná o platby z krajín mimo EHP), ktorý poslal minimálne jeden nekompletný prevod počas predchádzajúcich 7 dní. Pozornosť poskytovateľov platobných služieb sa musí sústrediť na skutočnosť, že aj napriek tomu, že maximálna lehota je rovnaká ako v bode 3.1.3, musia PPS sami definovať svoje kritériá, na základe ktorých sa rozhodnú, či požiadajú o poskytnutie informácií. Tieto kritériá stanovené interne by mali zohľadňovať skutočnosť, že PPS by nemali mať v princípe možnosť rozhodnúť sa o odmietnutí prevodu alebo jeho realizácii dokiaľ neobdržali odpoveď na žiadosť o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií.

34. Žiadosť o poskytnutie kompletných/zmyslupných informácií by mala obsahovať i lehotu na zaslanie odpovede zo strany PPS príkazcu. Maximálna lehota by mala byť napríklad 3 pracovné dni prípadne viac, ak sa jedná o platby z krajín mimo EHP. PPS príjemcu sa však môže rozhodnúť stanoviť i kratšiu lehotu. Táto lehota by mala byť uvedená v Obchodných/zmluvných podmienkach PPS príjemcu.

35. Ak PPS požiadala o poskytnutie kompletných/zmyslupných informácií, musí vyčkať počas určenej lehoty, napríklad 3 pracovné dni, na doručenie požadovaných údajov.

36. Potom, ak obdrží uspokojivú odpoveď za žiadosť o poskytnutie kompletných informácií, mal by posúdiť podozrivý charakter prevodu a po ukončení tohto posudzovania by sa mal rozhodnúť, či prevod zrealizuje, odmietne alebo či postúpi Hlásenie o podozrivej transakcii (HPT; resp. hlásenie o neobvyklej obchodnej operácii) FIU a zadrží finančné prostriedky.

37. Poskytovateľ platobných služieb musí definovať stratégiu a stanoviť postupy a metódy, na základe ktorých bude možné dokončiť zisťovanie vyplývajúce zo žiadosti o poskytnutie kompletných/zmyslupných informácií. Tieto postupy by mali predovšetkým definovať reakciu PPS v prípade, ak neobdrží primeranú odpoveď v požadovanej lehote a tiež postupy týkajúce sa zasielania upomienok v prípade, ak PPS neodpovie na žiadosť. PPS by mal byť okrem toho schopný preukázať príslušnému orgánu dohľadu, že jeho stratégia, postupy a metódy sú dostačujúce na dosiahnutie jeho cieľov a že ich aplikácia je efektívna.

38. Napríklad, ak neobdrží uspokojivú odpoveď na žiadosť o poskytnutie kompletných/zmyslupných informácií, mal by prikročiť k následným krokom súvisiacim so žiadosťou o poskytnutie kompletných informácií. Tieto následné kroky by mali spočívať v zaslaní upomienky, napríklad 3 pracovné dni po uplynutí lehoty určenej v žiadosti na zaslanie odpovede. V upomienke by mal byť uvedený konečný termín na zaslanie odpovede zo strany PPS príkazcu, ktorý môže byť opäť 3 pracovné dni. Upomienka by mala tiež obsahovať upozornenie, že sa PPS príkazcu v prípade, ak nezašle uspokojivú odpoveď v rámci stanovenej lehoty, stane v budúcnosti predmetom monitoringu vysoko rizikových PPS (porovnaj bod 2.2) a bude k nemu pristupované v súlade s čl. 9 par. 2 Nariadenia č. 1781/2006. Inou alternatívou by mohlo byť, že PPS uvedenie tieto postupy a lehoty vo svojich Obchodných/zmluvných podmienkach.

39. Okrem toho by mala upomienka obsahovať informáciu o tom, že príslušný prevod čaká na vybavenie. Po uplynutí konečného termínu uvedeného v upomienke, bez ohľadu na to, či PPS obdržal uspokojivú odpoveď na upomienku, by mal PPS príjemcu posúdiť podozrivý charakter a po ukončení tohto posudzovania by sa mal rozhodnúť, či prevod zrealizuje, odmietne alebo či postúpi Hlásenie o podozrivej transakcii (HPT) FIU a zadrží finančné prostriedky. Ak sa rozhodne vykonať prevod, musí vziať do úvahy faktory, ktoré ho v počiatočnej fáze viedli k zadržaniu finančných prostriedkov. Pre viac informácií viď „Posúdenie podozrivého charakteru“ uvedené v bode 3.1.3.

3.2 Poskytovateľ platobných služieb zaregistruje, že prevod je nekompletný po tom, ako ho vykonal

40. Ak pri následnom spracovaní platby poskytovateľ platobných služieb príjemcu zaregistruje, či už ako výsledok náhodnej kontroly alebo iným spôsobom, že daná platba obsahuje nezmyselné alebo neúplné údaje, musí zvažiť:

a) nekompletnosť/nezmyselnosť informácií ako faktor použitý pri posudzovaní skutočnosti, či je prevod alebo akákoľvek operácia s ním spojená podozrivá a či musí byť nahlásená FIU;

b) vyžiadanie kompletných/zmysluplných informácií od PPS príkazcu alebo, v prípade potreby, od sprostredkujúceho PPS. V takom prípade vykoná následné kroky súvisiace s vyžiadáním informácií tak, ako je uvedené vyššie.

4. Jednotný výklad čl. 9 par. 2

4.1 Pravidelné neposkytovanie požadovaných údajov o príkazcovi

41. V bode 17 Preambuly Nariadenia sa uvádza, že je žiaduci jednotný výklad čl. 9 par. 2, ktorý stanovuje, že poskytovateľ platobných služieb musí reagovať na tých poskytovateľov platobných služieb, ktorí pravidelne neposkytujú kompletne informácie.

42. Nariadenie však nedefinuje pojem pravidelnosti. Jednotný výklad tohto článku je veľmi potrebný, pretože spoločný postup poskytovateľov platobných služieb v rámci EU zvýši spoľahlivosť a efektívnosť ich reakcií a tým i dodržiavanie Špeciálneho odporúčania FATF č. VII na medzinárodnej úrovni. PPS príjemcu určí, kedy bude neposkytnutie kompletných informácií zo strany PPS príkazcu považované za pravidelné. Dôvody môžu byť rozličné: napríklad pravidelne neuvádza kompletne informácie o príkazcovi a/alebo pravidelne neodpovedá na žiadosti o ich poskytnutie v stanovenej lehote. Taktiež úroveň neposkytovania informácií môže byť rôzna podľa rizikovo orientovaného prístupu PPS príjemcu.

43. Na základe uvedeného musí poskytovateľ platobných služieb príjemcu zvážiť, ktoré kritériá budú určovať, či poskytovateľ platobných služieb príkazcu neposkytuje požadované informácie pravidelne. Pokiaľ PPS príjemcu nemá údaje dostačujúce na analyzovanie svojich vlastných skúseností pri identifikácii takéhoto neposkytovania požadovaných informácií, môže použiť napríklad nasledovné kritériá:

- a) úroveň spolupráce PPS príkazcu týkajúca sa žiadostí o poskytnutie kompletných/zmysluplných informácií;
- b) limit definovaný v percentách vyjadrujúci nekompletné prevody alebo prevody doplnené nezmyselnými údajmi zasielané zo strany príslušného PPS;
- c) limit definovaný v percentách vyjadrujúci nekompletné prevody či prevody sprevádzané nezmyselnými informáciami počas obdobia, po ktorom PPS príkazcu obdržal určitý počet žiadostí o poskytnutie kompletných/zmysluplných a účelných údajov;

a) limit rovnajúci sa celkovému počtu nekompletných prevodov alebo prevodov sprevádzaných nezmyselnými informáciami zasielaných zo strany príslušného PPS; a

b) limit rovnajúci sa celkovému počtu nekompletných prevodov či prevodov sprevádzaných nezmyselnými údajmi počas určeného obdobia, po ktorom PPS príkazcu obdržal určitý počet žiadostí o poskytnutie kompletných/zmysluplných a účelných informácií.

4.2 Kroky, ktoré je potrebné vykonať

44. Po tom, ako poskytovateľ platobných služieb príjemcu posúdil, za akých podmienok bude neposkytovanie požadovaných informácií zo strany PPS príkazcu považované za pravidelné, mal by upozorniť PPS príkazcu, ktorý neposkytuje požadované údaje na skutočnosť, že v súlade so súčasným jednotným výkladom bude považovaný za poskytovateľa platobných služieb pravidelne neposkytujúceho požadované informácie.

4.3 Hlásenia kompetentným orgánom

45. Tak, ako je stanovené v čl. 9 par. 2 Nariadenia, keď už bol poskytovateľ platobných služieb príkazcu identifikovaný ako ten, ktorý pravidelne neposkytuje požadované informácie, poskytovateľ platobných služieb príjemcu ohlásí túto skutočnosť „orgánom zodpovedným za boj proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu“. Určenie takýchto „kompetentných orgánov“ je na rozhodnutí jednotlivých štátov. Daná informácia by mala byť poskytnutá týmto orgánom. Týmto „orgánom“ sa odporúča, aby si vzájomne vymieňali informácie s orgánmi dohľadu v rámci krajiny.

46. Nahlásenie takýchto informácií by malo byť jednoznačne odlišené od HPT (resp. hlásenia o neobvyklej obchodnej operácii). Účelom takéhoto nahlasovania je v skutočnosti signalizovať, že príslušný poskytovateľ platobných služieb vyhovuje kritériám definovaným ako pravidelné neposkytovanie požadovaných informácií, ktoré boli stanovené na základe tohto jednotného výkladu, pričom táto skutočnosť indikuje nedodržiavanie Špeciálneho odporúčania č. VII zo strany PPS. Takéto hlásenie však neznamená, že PPS príkazcu je podozrivý z prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu. Vyjadruje len, že by mohol zlyhať ohľadne dodržiavania svojich povinností podľa Špeciálneho odporúčania č. VII. Niektoré krajiny si vypracovali špecifický formát „hlásení“ podľa čl. 9 par. 2. Zdá sa, že takýto prístup zvyšuje vnímanie uvedeného rozdielu zo strany PPS.

4.4 Rozhodnutie obmedziť, prípadne ukončiť obchodné vzťahy s poskytovateľom platobných služieb, ktorý bol označený za poskytovateľa platobných služieb pravidelne neposkytujúceho požadované informácie

47. V Nariadení sa uvádza, že poskytovatelia platobných služieb príjemcu sa môžu rozhodnúť, či obmedzia alebo ukončia ich obchodný vzťah s PPS označeným za PPS pravidelne neposkytujúcim požadované informácie.

48. No samostatné konanie voči PPS príkazcu sa môže pre PPS príjemcu ukázať ako komerčne škodlivé, predovšetkým ak je daný PPS dôležitým kontrahentom.

49. Preto očakávame od orgánov dohľadu, aby sa podelili o názory na PPS neposkytujúcich požadované informácie a aby zvážili, aké kroky môžu podniknúť.

50. Je potrebné zdôrazniť, že ak je poskytovateľ platobných služieb neposkytujúci pravidelne požadované informácie zároveň korešpondenčnou bankou tretej krajiny, rozhodnutie prijaté podľa tohto bodu a zosilnený výkon povinnej starostlivosti (due diligence) v súlade s čl. 13 par. 3 Tretej Smernice o boji proti praniu špinavých peňazí by mohlo byť súčasťou procesu riadenia cezhraničných vzťahov medzi korešpondenčnými bankami.

5. Interné zhromažďovanie a nahlasovanie údajov

51. Poskytovatelia platobných služieb by mali byť schopní preukázať kompetentným orgánom dohľadu, že majú vypracované efektívne stratégie, postupy a metódy súvisiace so zhromažďovaním dát a interným nahlasovaním vyhovujúce požiadavkám Nariadenia. Okrem toho, interná kontrola, zásady auditu a postupy poskytovateľov platobných služieb súvisiace s prevenciou prania špinavých peňazí a financovania terorizmu by mali podliehať náležitému dohľadu vyššieho manažmentu.

6. Prah

52. Pri aplikovaní Nariadenia a tohto dokumentu je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že niektoré krajiny mimo EÚ môžu mať prijaté svoje vlastné nariadenie obsahujúce prah iný ako EUR/USD 1.000,-, na základe ktorého sa poskytovanie kompletných informácií sprevádzajúcich odchádzajúce platby v hodnote nižšej ako daný prah nevyžaduje. Takýto postup je dovolený na základe Výkladovej poznámky k Špeciálnemu odporúčaniu č. VII. Táto skutočnosť však nebráni poskytovateľom platobných služieb v rámci Európy požiadať o poskytnutie kompletných informácií, ak neboli uvedené spolu s danou platbou. Existencia takéhoto prahu, i keď relevantného pre rizikovo orientované rozhodnutie či vykonať, pozdržať, alebo odmietnuť transakciu a tiež pre určenie pravidelnosti neposkytovania príslušných informácií, nevyklučuje aplikáciu postupov podľa bodov 3 a 4.

53. Akýkoľvek vyšší prah by nebol v súlade so Špeciálnym odporúčaním č. VII a v takom prípade by potom akýkoľvek prevod musel byť považovaný za nekompletný.

7. Prehodnotenie jednotného výkladu

54. Pri zohľadnení skutočnosti, že jednotný výklad berie do úvahy súčasnú úroveň dodržiavania Špeciálneho odporúčania č. VII na medzinárodnej úrovni a súčasné fungovanie systémov platobného styku, zúčtovania a vyrovnania obchodov a podporných systémov na prevod finančných prostriedkov, mal by byť prehodnotený na základe úrovne dodržiavania predpisov dosiahnutej v rámci sektora, no nie skôr, ako bude prehodnotené Nariadenie č. 1781/2006.

Príloha č. 1

Postupy používané v rámci sektora

V prílohe sú opísané niektoré existujúce postupy, ktoré boli identifikované na základe našej spolupráce so sektorom finančných služieb. Tiež sú v nej načrtnuté niektoré opatrenia, ktoré sú v súčasnosti používané poskytovateľmi platobných služieb.

- Banka N je veľkou bankou so sídlom v členskom štáte EÚ. Spracúva desaťtisíce elektronických prevodov denne. Platby medzi členskými štátmi EÚ a krajinami mimo EÚ posielajú a prijímajú s použitím systému SWIFT. Systém SWIFT zabraňuje možnosti ponechať v sprievodných správach nevyplnené políčka. Umožňuje však pripojiť k platbe bezvýznamné a nezmyselné informácie. V takom prípade nie je systém SWIFT schopný zabrániť prechodu platby. Banka N vykonáva následnú kontrolu vzoriek prichádzajúcich platieb, aby mohla identifikovať platby obsahujúce nekompletné či bezvýznamné údaje. Kontrola vzoriek je zameraná na určité oblasti, ktoré sú považované za oblasti spojené s vyšším rizikom. Príklady platieb spojených s vyšším rizikom identifikované Bankou N zahŕňajú platby a) prichádzajúce od poskytovateľov platobných služieb mimo EÚ, predovšetkým od tých, ktorí spadajú do oblastí označených bankou za oblasti spojené s vyšším rizikom, b) prichádzajúce od poskytovateľov platobných služieb, ktorí si už skôr nesplnili povinnosti súvisiace s poskytovaním informácií a c) inkasované príjemcami v hotovosti na základe "výplaty na požiadanie sprevádzanej identifikáciou príjemcu".
- Banka P je malou súkromnou bankou so sídlom v hlavnom meste štátu EÚ, ktorá poskytuje služby predovšetkým zákazníkom z určitých krajín mimo EÚ. V mene svojich zákazníkov prijímajú len zopár elektronických platieb. Nie je nezvyčajné, že tieto platby prichádzajú z krajín mimo EÚ a predstavujú veľké sumy finančných prostriedkov. Banka P je schopná podrobiť každú platbu kontrole prostredníctvom svojich zamestnancov. Vedomosti zamestnancov o daných krajinách im dovoľujú rýchlo identifikovať napríklad, či adresa príkazcu, ktorá je pripojená k platbe, korešponduje s adresou, ktorá by mala platbu sprevádzať.
- Banka Q je stredne veľkou bankou so sídlom v štáte EÚ. Banka Q sa usiluje identifikovať nesprávne údaje vykonávaním následnej kontroly vzoriek, čo znamená, že platba bola zrealizovaná ešte v čase, kým Banka Q zistila, že informácia je nesprávna. Bez ohľadu na praktické problémy si Banka Q nie je v priebehu transakcie istá, či by bolo vhodné ju odmietnuť. Takýto postup by mohol viesť k žalobe za porušenie zmluvy, a tiež k riziku trestného stíhania v súlade s legislatívou štátu, ktorá stanovuje „varovanie“ páchatel'ov trestných činov za nezákonné. Ďalšie kroky, ktoré banka podnikne, je snaha o získanie kompletných informácií o príkazcovi. Tiež posúdi, či je na transakcii čokoľvek podozrivé aj napriek tomu, že je náročné formulovať podozrenie na základe samotnej informácie. Banka Q zaznamenáva prípady, kedy poskytovatelia platobných služieb neposkytnú informácie. Na základe záznamov posúdi, ktoré inštitúcie sú podstatným spôsobom nedôveryhodné či nespôsobujúce, aby s istotou mohla vykonať ďalšie kroky. Banka Q

nevyklučuje ukončenie vzťahov s niektorými poskytovateľmi platobných služieb z krajín mimo EÚ.

- Čo sa týka sprostredkovateľov, mnohí sú toho názoru, že PPS príjemcu by mali adresovať svoje žiadosti o poskytnutie chýbajúcich informácií priamo PPS príkazcu. Sprostredkovatelia platobných služieb by nemali byť do danej záležitosti zainteresovaní, pokiaľ ich pomoc nie je potrebná v súvislosti s poskytnutím referenčného čísla transakcie PPS príkazcu za účelom vysledovania platby.
- Niektoré banky sú toho názoru, že je dostačujúce mať uvedené informácie v políčku 20 v rámci štandardnej správy SWIFT a že tým spĺňajú povinnosť vyplývajúcu z Nariadenia týkajúcu sa „jednoznačného identifikátora“. Je však potrebné upozorniť na skutočnosť, že pri platbách mimo EÚ musia byť informácie o bankovom účte v rámci správy SWIFT uvedené v políčku 50.

Príloha č. 2

Prehľad dôležitých informácií zo seminára o boji proti praniu špinavých peňazí vo vzťahu k Nariadeniu o informáciách o príkazcovi sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov

Londýn, 9. januára 2008

1. Seminára sa zúčastnili odborníci v rámci sektora a členovia podpornej pracovnej skupiny AMLTF. Seminár bol zameraný na povinnosti vyplývajúce z Nariadenia č. 1781/2006 implementovaného v decembri 2007. Predseda AMLTF, Andrea Enria, generálny tajomník CEBS, poskytol zázemie skupiny AMLTF, ktorá bola ustanovená CEBS, CESR a CEIOPS (- tromi výbormi tretej úrovne, 3L3) v druhej polovici roka 2006 za účelom prispieť k riešeniu problémov súvisiacich s prevenciou prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, špeciálne v súvislosti s Treťou Smernicou o boji proti praniu špinavých peňazí. Mandát skupiny je zameraný predovšetkým na rozvíjanie rizikovo orientovaných prístupov k povinnej starostlivosti o zákazníkov (due diligence) a „princípov poznania vlastných zákazníkov“ a ich dopad na vnútornú organizáciu a kontroly sprostredkovateľov. AMLTF poskytuje fórum na výmenu skúseností a prepojenie medzi orgánmi dohľadu s cieľom identifikovať praktické problémy, s ktorými sa orgány dohľadu stretávajú počas každodennej práce, a ak je to možné, s cieľom nájsť spoločné riešenie uplatniteľné v praxi.

2. Seminár bol zvolaný z toho dôvodu, že vzhľadom na Nariadenie č. 1781/2006 mala AMLTF snahu nájsť praktické riešenia ako narábať s platbami, ktoré sú sprevádzané nedostatočnými informáciami.

3. Okrem toho Výbor pre prevenciu prania špinavých peňazí a financovania terorizmu (Committee for the Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing) (CPMLTF) riadený Európskou komisiou zložený zo zástupcov všetkých členských štátov požiadal AMLTF, aby sa spoločne s účastníkmi trhu zaoberala touto témou. Európska komisia tiež zabezpečila príslušné kontakty s orgánmi zaoberajúcimi sa záležitosťami týkajúcimi sa realizácie platieb.

4. Člen AMLTF - Výbor pre bankovníctvo, financie a poisťovníctvo (Banking, Finance and Insurance Commission) (ďalej len CBFA) prezentoval návrh dokumentu AMLTF 2007 22 rev2 týkajúci sa informácií o príkazcovi sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov zasielaných poskytovateľom platobných služieb príjemcu a snažil sa nazhromaždiť názory v rámci sektora súvisiace s charakterom a závažnosťou problému tak, aby bolo možné pomôcť pri finalizácii tohto dokumentu zo strany AMLTF a pri prediskutovávaní daných problémov v CPLMTF. Člen AMLTF CBFA prezentoval problémy týkajúce sa všeobecných zásad jednotného výkladu čl. 8, 9, 10 a 16 Nariadenia č. 1781/2006. Pri dodržiavaní postupov 3L3 týkajúcich sa verejnej diskusie, mala AMLTF v úmysle finalizovať tento dokument a predložiť ho na formálnu diskusiu a preto, aby bolo možné vypracovať súčasný návrh, poznámky účastníkov seminára boli zabezpečené i neformálne.

5. Diskusia bola zameraná na nekompletné správy sprevádzajúce prichádzajúce transakcie z krajín EHP rovnako ako z tretích krajín. Účastníci trhu súhlasili s

faktom, že problém je skutočne závažný a vyjadrili ich ochotu v súvislosti s poskytovaním informácií o čiastkach a rozdelení (i pokiaľ ide o krajinu pôvodu a poskytovateľa platobných služieb) transakcií obsahujúcich nekompletné informácie.

6. Zástupcovia sektora tiež prezentovali ich prístupy k riešeniu danej záležitosti. Objavili sa určité rozdiely týkajúce sa načasovania posudzovania kompletnosti informácií podľa čl. 9.1 a interpretácie čl. 9.2. Vyskytol sa i problém súvisiaci s čl. 6 - výzva na ďalšie zisťovanie: bolo poukázané na skutočnosť, že referenčné číslo môže byť dostačujúcim údajom pre prevod finančných prostriedkov v rámci EHP, no v praxi by nemuselo byť dostačujúcou informáciou pre mnohé kompetentné orgány, a to pokiaľ sa týka ich vnútroštátnych požiadaviek súvisiacich s prevenciou prania špinavých peňazí či finančnou kriminalitou.

7. Niektoré záležitosti boli vyjadrené ako dodržiavanie povinností súvisiacich s možnosťou voľby prezentovanou v návrhu dokumentu AMLTF (t.j. podľa čl. 9.1 a čl. 10), kde AMLTF odporúča, aby i) PPS vykonali najskôr prevod a potom vyžadovali poskytnutie kompletných informácií; PPS by mali vyčkať až do uplynutia lehoty na poskytnutie kompletných informácií a potom posúdiť podozrivý charakter transakcie; a ii) PPS by mali definovať kritériá rizík, na základe ktorých by ich systémy dokázali rozlíšiť medzi tými prevodmi, ktoré môžu byť vykonané ešte pred tým, než PPS posúdia ich podozrivý charakter a prevodmi sprevádzanými nekompletnými informáciami, kvôli ktorým by mali byť podrobené posudzovaniu z hľadiska ich podozrivého charakteru a ku ktorým by mali byť vyžiadané kompletné informácie pred ich realizáciou. Niektorí zástupcovia tiež navrhovali, aby bola pridaná ešte ďalšia možnosť voľby, prípadne mix možností, ktorý lepšie odráža súčasné postupy uplatňované v rámci trhu.

8. Napriek tomu, že účastníci vzali na vedomie naliehavosť témy, niektorí odborníci z oblasti trhu vyzvali AMLTF, aby nesúrila so závermi diskusie, predovšetkým pokiaľ sa týka určitých oblastí.

9. Predseda AMLTF vrátil dokument do skupiny s požiadavkou o:
zabezpečenie určitých informácií do začiatku februára, a
čo najskoršie predloženie revidovanej verzie dokumentu k spätnej väzbe, a

10. Okrem toho, pri dodržiavaní postupov 3L3 týkajúcich sa verejnej diskusie má AMLTF v úmysle predložiť svoj návrh na 3-mesačnú verejnú diskusiu pomerne skoro, i keď dĺžka tohto obdobia môže byť prispôsobená naliehavosti najsť riešenie problému, pričom bude zohľadnená neformálna diskusia v rámci sektora.